

DETALJI ŠPIJUNSKJE AFERE Hrvate prisluškivali američki i njemački tajni agenti, HT se brani: 'To je izvan naše kontrole'

AUTOR:

- - o [Krešimir Žabec](#)

OBJAVLJENO:

- 03.10.2015. u 15:32

Američka obavještajna služba NSA i njemačka obavještajna služba BND u razdoblju od 2005. do 2008. godine nezakonito su prisluškivale razgovore hrvatskih građana koji su iz Zagreba telefonirali u Bruxelles, Rotterdam, Stockholm i gradsku četvrt Kista u Stockholmu. Hrvatski građani prisluškivani su u sklopu tajne operacije pod nazivom Eikonal koju su zajednički osmislili NSA i BND. Vidljivo je to iz dokumenata koje je obznanio **Peter Pilz**, zastupnik stranke Zelenih u austrijskom parlamentu.

Vezane vijesti

-

Industrijska zona

On je u razgovoru za slovensku televiziju POP 24 pokazao tzv. Žutu listu na kojoj je označeno 256 telefonskih linija za koje su američki obavještajci od BND-a tražili prisluškivanje. Među tih 256 linija su i četiri linije iz Zagreba prema Belgiji, Nizozemskoj i Švedskoj. U objavljenim dokumentima ne navodi se zbog čega su upravo te linije bile zanimljive američkim i njemačkim obavještajcima ni koliko je razgovora iz Zagreba prisluškivano.

Posebno je zanimljivo da su Amerikanci i Nijemci zatražili prisluškivanje razgovora prema Stockholmu te posebno razgovora prema stockholmskoj četvrti Kista. Riječ je o dijelu Stockholma u kojem se nalaze velike informatičke kompanije, a četvrt se kolokvijalno naziva švedskom silicijskom dolinom. Tu su smještene i tvrtke Ericsson, IBM. Nedaleko od Kiste smješten je i švedski National Defence Radio Establishment, tvrtka koja za švedsku vladu i njene institucije provodi zaštitu od špijuniranja, a navodno je vrlo bliska s NSA-om. U stručnim krugovima ovaj tip prisluškivanja ima naziv taktičkog prisluškivanja, odnosno "mass interception". Takav vid masovnog prisluškivanja u Europi je najstrože zabranjen.

Svi razgovori koji su prisluškivani iz Zagreba prema inozemstvu išli su preko Hrvatskog telekoma kao operatera. U HT-u su nam kazali da nisu imali nikakve informacije da je njihov vlasnik Deutsche Telekom omogućio prisluškivanje razgovora njihovih klijenata.

Dozvola kancelarke

“Hrvatski telekom nema saznanja o navedenom slučaju. U HT-u poduzimamo sve kako bismo zaštitili telekomunikacijski promet svojih korisnika, a pristup trećih osoba navedenom prometu omogućen je isključivo u slučajevima predviđenim hrvatskim zakonima. HT nema kontrolu u drugim državama nad pristupom međunarodnim linkovima kojima se prenosi i promet iz Hrvatske, pa ga i ne može štititi kada napusti HT infrastrukturu”, stoji u odgovoru Hrvatskog telekoma.

Prema dostupnim informacijama, NSA i BND su 2003. godine sklopili sporazum o provođenju akcije Eikonal. Djelatnici BND-a otišli su u Deutsche Telekom i od njih zatražili pristup međunarodnim telefonskim razgovorima preko telekomunikacijskog čvorišta u Frankfurtu. Istraga pokrenuta prije dvije godine u Njemačkoj otkrila je da je konačno dopuštenje za sudjelovanje BND-a u ovoj operaciji došlo iz ureda njemačke kancelarke. Operaciju su odobrili tadašnji ministar vanjskih poslova **Frank Walter Steinmeier** i tadašnji ministar unutarnjih poslova **Thomas de Maiziere**. BND i Deutsche Telekom su potpisali ugovor po kojem će njemački teleoperater ustupiti traženi glasovni data promet, a BND će koristiti prostorije DT-a u Frankfurtu. Prema novinskim napisima, BND je DT-u za to plaćao 6 tisuća eura mjesečno. BND je potom stavio softver TAP na optički kabel kojim preko Frankfurta prolazi međunarodni telekomunikacijski promet od 155 megabita u sekundi i kojim prolazi 1530 razgovara istovremeno. Preko tog čvorišta prolaze i međunarodni razgovori iz Zagreba. BND je DT-u dao točan popis linija koje žele prisluškivati. Praćeni su svi razgovori u Europi te analizirani i filtrirani radi traženja obavještajnih podataka, traženjem karakterističnih riječi kao što su terorizam, bomba, **Merkel**, **Putin**. Također su filtrirani određeni telefonski brojevi i pozivni brojevi određenih gradova. Naši sugovornici tvrde kako u takvim slučajevima Hrvatski telekom nema nikakav nadzor na zaštiti međunarodnih linkova. Prema našim informacijama ni hrvatske obavještajne službe nemaju veze s ovom operacijom. Naši nam sugovornici tvrde kako ih ne čudi da su Amerikanci i Nijemci to radili.

Istraga u Njemačkoj

Svi dobiveni podaci prvo su slani u bazu BND-a u gradu Pullachu, a potom u vojarnu u Aiblingu gdje su BND i NSA zajednički analizirali podatke. Iako je prvotno bilo zamišljeno da se zbog testiranja novog programa prisluškuju međunarodni razgovori građana širom Europe, NSA je ubrzo počeo tražiti telefonske, bankovne i porezne brojeve određenih ljudi. Prisluškivane su i kompanije Airbus, Eurocopter i druge. Airbus je čak podnio tužbu protiv Njemačke jer su podaci završili u američkom Boeingu.

Operacija Eikonal je završila 2008., a 2013. Njemačka je pokrenula parlamentarnu istragu. Nakon nje to je učinila i Nizozemska.